

Средно училище „Христо Смирненски“ с.Крушари обл.Добрич

Утвърдил:

Марияна Желева
/Директор/

ПРОГРАМА

**за предоставяне на равни възможности и за
приобщаване на децата и учениците от уязвими
групи**

Учебна 2022/2023 година

1.1.Нормативно основание:

Училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи е разработена на базата на следните нормативни документи:

- **Закон за предучилищното и училищното образование;**
- **Закон за закрила на детето;**
- **Етичен кодекс на работещите с деца;**
- **Закон за защита от дискриминация;**
- **Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства**

1.2.Характеристика на програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи:

Програмата следва основните принципи в системата на предучилищното и училищното образование, а именно:

- **равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;**
- **равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;**
- **запазване и развитие на българската образователна традиция;**
- **хуманизъм и толерантност.**

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи е част от цялостната училищна политика за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на учениците; за изграждане на позитивен организационен климат; за утвърждаване на позитивна дисциплина; за развитие на училищната общност. Тя е обвързана с целите на приобщаващото образование като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването, към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Програмата осмисля образователната интеграция като институционален процес, при който образователни субекти, носители на етнокултурни специфики, си взаимодействат в единна образователна среда, като в процеса на обучение и възпитание формират интеркултурни компетентности и споделени граждански ценности, запазвайки своята етнокултурна идентичност и получавайки равни възможности за социална реализация.

Програмата е обвързана с въпроса за грамотността като основен фактор за личен и обществен просперитет и с решаващо значение за способността на човека да се развива като личност, да се учи през целия живот и да участва пълноценно в обществото.

Програмата регламентира предоставянето на обща и допълнителна подкрепа на ученици с обучителни затруднения; на ученици, които не владеят български език; деца в риск; ученици от малцинствени етнически групи; ученици с девиантно поведение; ученици със специални образователни потребности.

1.3.Цели на програмата:

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи има следните цели:

- осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на учениците;
- създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- осъществяване на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях;
- насърчаване и повишаване на равнището на грамотността на учениците;
- осъществяване на превенция, мотивация и преодоляване на проблемно поведение на учениците.

1.4.Задачи на програмата:

1. да се осъществи екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
  2. да се организира допълнително обучение по учебни предмети при условията на Закона за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващо образование
  3. да се организират допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
  4. да се планират дейности, насочени към повишаване нивата на базовата и функционалната грамотност, както и към насърчаване на интереса и общуването с книгата;
  5. да се повиши дигиталната грамотност на учениците
  6. библиотечно-информационно обслужване;
  7. да се осъществява грижа за здравето на учениците.
  8. поощряване с морални и материални награди;
  9. превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение ;
  10. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.
  11. да се предоставят наличните електронни устройства на ученици от уязвими групи в условия на въведено дистанционно обучение
- 2. Направления и дейности по програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.**

2.1.Направление екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти

Дейности:

Ниво училище

1. Обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики между учителите при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи;
2. Провеждане на сбирки на методическите обединения по актуални проблеми на образователно-възпитателния процес;

Ниво клас

1. Обсъждане на проблеми и сътрудничество между класния ръководител и учителите по отделните учебни дисциплини и училищния психолог при решаване на възникнали проблемни ситуации в хода на образователния процес

Ниво урочна дейност

1. Използване на ресурсите на урочната дейност с възпитателна цел и с оглед индивидуалните потребности на учениците от съответния клас

2.2.Направление допълнително обучение по учебни предмети

Дейности:

- 1 Включване в Проекти и програми на ученици със затруднения по отделните учебни дисциплини;
2. Изготвяне на план за действие за обща подкрепа за ученици-при необходимост;
3. Обмяна на информация и на добри педагогически практики между педагогическите специалисти.
4. Сътрудничество с училищния медиатор за по-ефективен контакт с родителите на учениците
5. Включване на учениците поетапно в проект „Равен достъп до образование в условия на кризи“ с цел повишаване на дигиталната им грамотност

Ниво урочна дейност

1. Използване на индивидуален подход в урочната работа с учениците, които не владеят български език.

2.3.Направление допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове

Дейности:

1. Провеждане на допълнителни консултации по учебни предмети извън редовните учебни часове;
2. Стимулиране на учениците за участието им в допълнителните консултации по учебни предмети извън редовните учебни часове.
3. Обмяна на информация и на добри педагогически практики между педагогическите специалисти.

2.4.Направление повишаване нивата на базовата и функционалната грамотност и насърчаване на интереса към общуването с книгата

Дейности:

Ниво училище

1. Диагностициране на пропуските по отношение на базовата и функционалната грамотност на учениците;
2. Предоставяне на допълнително обучение по български език и литература и мониторинг на напредъка при усвояването на нормите на езика;
- 3.Подкрепа на родителите в качеството им на основни възпитатели на децата:
  - Организиране на информационни срещи с родители за подкрепа на ученици, които имат проблеми с езиковото развитие;

Ниво клас

1. Оказване на индивидуална подкрепа на учениците, които имат трудности при четене;
2. Идентифицирането на причините за съществуващите четивни проблеми при учениците и работа за тяхното преодоляване;
3. Изграждане на кът за четене в класната стая “Класна библиотека”;
4. Организиране и провеждане на състезания по четене

Ниво урочна дейност

1. Акцентиране върху функционалната грамотност в урочната дейност чрез включване на въпроси и задачи, които да провокират мисленето и прилагането на наученото в нови и непознати ситуации за решаване на казуси от ежедневието;
2. Организиране и провеждане на състезания по граматика.

2.5.Направление -повишаване на дигиталната грамотност на учениците

Дейности:

1. Включване на учениците в групите по проект “Равен достъп до образование в условия на кризи“, както и в занимания по интереси с цел повишаване на дигиталната грамотност
2. Провеждане на разяснителни и обучителни кампании по класове за включване в дистанционно обучение в случаи на извънредни ситуации.

2.6.Направление библиотечно-информационно обслужване

Дейности:

1. Осъществяване на свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация;
2. Информирание на учениците относно ресурсите на училищната библиотека;

3. Организиране и провеждане на дейности, насочени към изграждане на умения у учениците за ефективно използване на интернет пространството за извличане на информация и повишаване на качеството на знанията и компетентностите им.

2.7.Направление грижа за здравето

Дейности:

Ниво училище

1. Осигуряване на достъп на учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот;

Ниво клас

1. Провеждане на здравни беседи по теми, актуални за отделните образователни етапи и възрастови особености на учениците;
2. Организиране на дейности по превенция на тютюнопушенето и употребата на алкохол и психоактивни вещества.
3. Създаване на тематични кътове в класните стаи за здравословен начин на живот

Ниво урочна дейност

1. Използване на учебни материал по отделните учебни дисциплини за формиране на знания и компетентности у учениците за грижа за здравето, здравословен начин на живот и профилактика на някои социално-значими заболявания.
2. Ежедневна 5-минутка преди началото на часовете за спазване на лична хигиена и социална дистанция в условия на разпространяващ се COVID - 19 и други грипни щамове.

2.8.Направление поощряване с морални и материални награди

Дейности:

1. Провеждане на практики за поощряване на учениците с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност.
2. Обвързване на всички видове училищни дейности с възможност за морално и материално стимулиране на постиженията в различните сфери.
3. Осигуряване на възможност за обучение за „водач на МПС-кат.В“ за учениците от 12 клас, като обучението са заплаща от училището

2.9.Направление дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение .

Дейности:**Ниво училище**

1. Организиране и провеждане на училищни дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност за противодействие на насилието и преодоляване на проблемно поведение;
2. Прилагане Механизма за противодействие на училищния тормоз, изграждането на училищната политика за противодействие на тормоза в училище и прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда;
3. Повишаване на информираността на педагогическите специалисти относно спецификата на проблемното поведение на учениците и начините за справяне с него;
4. Повишаване на информираността на педагогическите специалисти относно причините, проявленията и формите на насилие сред учениците и начините за справяне с него;
5. Осъществяване на сътрудничество с външни на училището институции, ангажирани с превенция и противодействие на насилието и проблемното поведение сред учениците;
6. Осъществяване на съвместни дейности и сътрудничество с родителите по въпросите за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на техните деца;

Ниво клас

1. Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
2. Осъществяване на градивна комуникация между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
4. Насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. Участие на ученика с проблемно поведение в дейности в полза на класа и училището.

Ниво урочна дейност

1. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове и обвързването им с проблема за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

2.10. Направление ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения**Дейности:****Ниво училище**

Програмата е приета с Протокол №8/14.09.2022г. на ПС и утвърдена със Заповед №РД 04-06/16.09.2022 г. на Директора на училището

1. Осъществяване на сътрудничество и приемственост между учителите в отделните образователни етапи и по отделните учебни дисциплини с цел превенция на обучителни затруднения на учениците;
2. Осъществяване на сътрудничество с родителите и оказване на помощ и подкрепа в родителстването с оглед преодоляване на обучителните затруднения на техните деца;

Ниво клас

1. Осъществяване на подкрепа и допълнителна работа с ученици с обучителни затруднения или попадащи в съответната рискова група;
2. Индивидуална работа с учениците за мотивация за преодоляване на обучителните затруднения.

Ниво урочна дейност

1. Прилагане на индивидуални подходи в работата с ученици с обучителни затруднения;
2. Провеждане на допълнителни занимания и консултации с учениците.

3. Очаквани резултати на училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи:

Реализацията на програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи предполага следните очаквани резултати:

- ⇒ Постигане на основните цели на програмата;
- ⇒ Успешно осъществяване на училищната политика за осигуряване на подкрепа за личностно развитие на учениците;
- ⇒ Осъществяване на приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик;
- ⇒ Зачитане на разнообразието от потребности на всички ученици;
- ⇒ Развитие на училищната общност чрез реализиране на ефективно сътрудничество и екипност в работата на педагогическите;
- ⇒ Повишаване на качеството на образователно-възпитателния процес;

4. Ресурси за изпълнение на училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи:

Реализирането на училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се основава на ресурсите педагогическите специалисти, работещи в СУ „Христо Смирненски”, на ресурсите на извънучилищни институции и организации, ангажирани с проблемите на приобщаването на децата и учениците от уязвими групи, както и на ресурсите на гражданското сътрудничество с родителите на учениците.